

İstedadlar sorağında

Sevgi və inamdan yaranmış sənət möcüzəsi

Şərq üslubunda bəzədilmiş bir mənzildəyik. Tavandan tutmuş, divarlara qədər hər şeydə əl izi, göz nuru, qəlb duyumu hiss olunur. Evin sahibləri texniki təhsildən jurnalistikaya, oradan təbiiq sənətə adlayan İsgəndər və Lalə Sərdarlılar və övladları Toğruldur.

Şah saraylarına məxsus bəzək vurulmuş tavanın dizaynına heyran qalmamaq olmur. Və söhbət əsnasında biləndə ki, bu gözəlliyi, əsasən, qadın əli yaradıb, daha da heyrətlənirsen.

Qeyd edim ki, İsgəndər müəllim və Lalə xanım təhsil illərindən bir-birinə kö-nül verib, ailə qurublar. Aralarındakı saf sevgi onları daim eyni sahədə fəaliyyət göstərməyə ruhlandırır. Jurnalistika sahəsində respublikada, ilk olaraq, analitik informasiya, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə və mətbuat xidmətinin birləşdiyi şirkət yaradaraq, ayrı-ayrı qurumlarda 10 il xidmət göstəriblər. Xoşbəxt, qayğısız yaşayıblar. İsgəndərin səhhətində problemlər yarananadək bir addımlayıblar. İsgəndər Sərdarlı xəstələnəndən sonra Lalə xanım işdən ayrılmalı olub. O, bütün karyerasının üstündən xətt çəkib. Gün gəlib, sevgi onların üzünə qapı açıb...

Lalə həkimlər axtarıb, İsgəndərin sağlamağı üçün əlindən gələni edib. Gözün nadir xəstəliyinin əməliyyatlarına çox vəsait tələb olduğundan şəhərin mərkəzindəki evi satmalı olublar. Bakı ətrafına köçən ailə yeni yurd salıb. İsgəndərin ardıcıl, bəzən bir ayda iki dəfə əməliyyat olunması Laləni ümitsizləşdirməyib.

Hələ uşaqlıqdan atasının “Hər kəsə, xüsusən də qıza təhsildən əlavə sənət də lazımdır”, – deyərək onu dərziilik kursuna göndərdiyini, əla qiymətlərlə oranı bitirib diplom aldığını xatırlayıb. İsgəndərin dərmanlarını verdikdən sonra boş saatlarında vaxt tapıb boşqablara bəzək vurub, nöqtə təsviri sənəti ilə məşğul olub. Rəngləri özü alıb, qarışdırıb istədiyi çaları əldə edib. Sonra qadın corablarından oyuncaqlar düzəltməyə başlayıb, barelyeflər hazırlayıb, onları feysbukda paylaşmış. Sifarişlər bir-birinin ardınca gəlib. Lalə xanımın dediyi kimi: “Elə bil bataqlıqda addımlayıb çəmənliyə çıxıb”.

Ailənin bir oğlu var – Toğrul. Geniş dünyagörüşünə, mükəmməl istedadla, yaradıcılıq qabiliyyətinə malik Toğrul da atasının xəstəlik dönməndə öz dəstəyini göstərmək istəyib. İnstituta daxil olan il, 17 yaşında rıqalı bir gənc haqqında fantastik kitab yazıb. İndi də bir roman üzərində işləyir. Yazdığı əsər Zərdüştlə bağlı, muğamın necə yaranması haqqındadır. Toğrul texniki təhsil alsada, incəsənətə marağı böyükdür. O vokalla, yazıçılıqla məşğul olmaq istəyib. Amma valideynlərinin arzusunu qanun kimi

Topqapı üçün düşündüyüm işi kədərlə satdım. Toğrulun ilk işi olan mücrüyə 5 min manat təklif ediblər. Onun ilk övladı kimidir. Vermədik. Amma ikinci əl işi Marcaristandadır.

Toğrul: – Əsas fikir odur ki, əvvəllər əl işi adlanan, sənət əsəri sayılmayan işlər artıq dəyərləndirilib. Texnologiyaya marağım, sevgim sonsuzdur. Biz həm əl, həm beyin məhsulu, həm bir neçə dəzgahdan keçən işi bacarmışıq. Samballı iş bir ay çəkir. Hazır məhsul müxtəlif üsullarla yaradılan, bir neşə dəzgahdan keçən kompozisiyadır. Azərbaycan



ərazisində elə qədim naxışlar var ki, onların öz mənası, mahiyyəti, mistikası var. Və onlar unudulur. O milli naxışları yaşatmasaq itəcək. Hədəfimiz o naxışlara yeni həyat verməkdir.

İsgəndər: – Yaratdığımız bütün işlərdəki naxışlarda gələcəyə mesajlar var. Əminəm ki, o unudulmaqda olan qədim naxışlarımızda da bizə ötürülən mesajlar olmamış deyil. Biz məhz onu öyrənmək istəyirik. İnənəm ki, gələcəkdə texnika elə səviyyəyə çatacaq ki, o mesajlar oxunacaq. O əsərlərə qiymət veriləcək. Biz həm də onun təbliği ilə məşğul olmalı, məktəb yaratmalıyıq. Hazırda Lalənin İsraildən, Ukraynadan, Amerikadan, Kanadadan onlayn tələbələri var. Niyə öz ölkəmizdən tələbəmiz olmasın? Bu missiyamızı başa çatdıracağımıza inənəm. İstədiyimiz odur ki, bizim naxışlar olan əşyaları alıb aparanda bilsinlər ki, bu ornamentlər məhz Azərbaycana məxsusdur.

– Sənət adamlarından işinlə tanış olan, fikir, məsləhət bildiren olubmu?

mişdi ki, ayrı-ayrı istedadlı adamlarla maraqlanıram. Ailə əsərləri birgə yaradırsa, bu, ölkənin sərvətidir. Yaradıcı insanların belə fikirləri bizə qol-qanad verir.

Andrey Kulagin “gələrsiniz film çəkərik” dəvətini həyata keçirə bilmədik, pandemiya başladı. Amma Teatr Xadimləri İttifaqından gənclər yaradıcılığımızla bağlı film çəkmək istəyirlər. Deyirlər ki, sizin həyat hekayəniz maraqlıdır ki, sıfırdan başlayıb gəlmisiniz.

Andrey Kulagin bu günlərdə AZƏRTAC-a bizimlə bağlı müsahibə verəcək. Həmin müsahibədən həm də filmdə istifadə ediləcək. Bizə ilk dəyər verən də A.Kulagin olduğuna görə filmdə onun fikirlərinə yer ayrılmasını istədik. “Yutub” kanalımız var. İşlərimiz LATİS brendi ilə tanınır – Lalə, Toğrul, İsgəndər

adlarının qısa ifadəsidir.

Nəhayət ki, növbə Lalə xanıma çatdı:

Lalə: – Uşaqlıqdan bu sahəyə marağım olub. Şəbəkə sevdiiyimdən evin dizaynında Şərq naxışlarına üstünlük vermək istəmişəm. İş orasıdır ki, detalları hazırlamaqdan da çətinini onu tavana yapışdırmaq idi. Baş əyilmiş şəkildə şəbəkəni yapışana qədər tavana saxlamaq fiziki güc istəyir. 2 min 250 detalın hər birinin yalnız tavanın ortasına yapışdırılması üçün pilləkən üstündə, ən azı, 5 min dəfə başı irəli-geri əymək lazımdır. Gipsi alıb özümüz qəlibə tökmüşük. Şəbəkələri də özümüz hazırlamışıq, kənarları qızılı rənglə işləmişik. Bivardakı 1000-dən çox elementi özündə birləşdirən dəniz ovqatı yaratmaq üçün neçə rəng çalarından istifadə etmişəm.

Haşiyə: Nə qədər təvazökar olsa da, Lalə xanımın ruhunun hopduğu, əllərinin hərərəti ilə hazırladığı mücrülər, sandıqlar, digər sənət nümunələri, az qala, dil açıb danışır. Şibri ipəklə bəzənmiş qolbaq, boyunbağı, kəmərlər üstünə elə naxış-



qəbul edən gənc texniki sahəyə yönəlib. 18 yaşında kitabının təqdimatı ilə bağlı Riqaya dəvət alıb. Atasının xəstəliyi ilə bağlı o da öz işlərinə davam etməyib. Gəncliyini, gələcəyini, arzularını atasının xəstəliyinə qurban verib.

Ana – oğul hər ikisi həyatlarını İsgəndər müəllimin sağlması üçün səfərbər ediblər. Şükürlər olsun ki, arzuedilən nəticə mənəvi sarsıntılar və böyük maddi vəsait bahasına çətinliklə də olsa alınıb. Bu gün ailə xoşbəxttir!Atanın gözləri açılıb! Hər üçü təbiiq sənətlə məşğul olur, xalqın yaddaşında zaman-zaman iz qoyacaq əsərlər yaratmaqla tarixi, mədəni yaddaşımızı zənginləşdirirlər.

İlk olaraq İsgəndər Sərdarlı ilə mü-sahib olduq.

İsgəndər: –Təbiiq sənətlə məşğul olmağa başlayanda akademik təhsil almamışdıq, rəssamlıqla, təsviri sənətlə bağlı peşəkar bilgilerimiz yox idi. Elə bil, ruh dünyamızdan bizə nə siqnal gəldisə, qəlbimizdən nə keçdisə, gözü-müzü nə oxşaya bilərdisə, onları qruplaşdırıb modeləşdirib yaratdıq. Əslində, hədəfimiz muzey yaratmaqdır.

O sandığına üstündə bir il işləmişəm. Lalə İspaniyada olanda ona təklif ediblər ki, gətirin 50–200 min evroya satmaq. Biz etiraz etdik, çünki fikrimiz dünya muzeylərində sərgilər təşkil etməkdir. Biz Kiprdə, Türkiyədə, Topqapı muzeyində sərgilər etməliyik. İndiyədək 70–80 əsər hazırlamışıq. Daha yaxşılar satılıb, əlimizdə 30 əsər qalıb. Bizim işlərdən Amerikada, Yaponiyada, demək olar, bir çox qitələrdə var. İmkanlı iş adamları alıb hədiyyə aparıblar. Diplomatlar aparıblar.

İsgəndər: –Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin elmi bərpa şöbəsinin müdiri, Əməkdar rəssam, Ali dərəcəli bərpaçı ekspert Natiq Səfərov işlərimizlə tanış olandan sonra dedi ki, siz həm bərpa edirsiniz, həm də yeni texnologiya ilə inkişaf etdirir, yeni nəfəs verirsiniz. Ümumdünya Rəssamlıq və İncəsənət, həmçinin Türk Dünyası Beynəlxalq Akademiyalarının həqiqi üzvü, Xalq rəssamı, professor Sakit Məmmədov bizə həm mənəvi dəyər oldu, həm böyük inam yaratdı, ruhlandırdı.

Həyatımızda önəmli rolunu alan, işlərimizə ciddi qiymət verənlərdən biri Ukraynanın tanınmış Xalq rəssamı Andrey Kulagin olub. Toğrulun Beynəlxalq İncəsənət Akademiyasının onlayn platformada keçirilən dərslərində mühazirə deyən kuratorlardan biri də odur. Kulagin əsərləri Vatikanda, Luvrda sərgilənən dünya çaplı rəssamdır. 2014–2016-cı illərdə onlayn mühazirə oxuyarkən Toğrulun arxasındakı mücrülərdən biri onun diqqətini çəkdiyindən mühazirəni kəsib, mücrü ilə maraqlanıb, onun hansı əsərə aid olduğunu soruşub. Toğrul deyəndə ki, atamın əl işidir, heyretini gizlətməyib. Azərbaycanı tanıfəlməyə başlayıb ki, orada belə istedadlı insanlar, rəssamlar var.

Mühazirədən sonra bizimlə tanış olmaq istədiyini bildirib. Skayp vasitəsilə onunla danışdıq, işlərimizi göstərdik. Kulagin bir-bir mücrülərin qapağını açıdırıb baxdı. O da öz işlərini göstərdi. Sən demə, o kolleksionerdir, ətiq əşyalar toplayır.

Bugünlərdə sosial şəbəkədə paylaşdığım bir statusdan sonra Azərbaycan Milli Ensiklopediyanın redaksiya müdiri, qrafika ustası Hüseyn Mürteqəvi “Gözəl tablo” fikrinə münasibət bildirərək yaz-

lar vurulub ki, ona baxmaq özü həyəcan yaradır. İstifadə olunan bəzək əşyalarının əksəriyyəti xaricdən gəlir. Lalə xanım deyir ki, İspaniya daşları çox keyfiyyətlidir. Çünki ora dünyanın hər yerindən daş-qaş gətirilir. Hər daşın öz mistikası, xeyri, informasiyası var. O bəzəkərlərin sözlə ifadəsi yoxdur. Lalə xanım iştirak etdiyi müsabiqələrin hamısından qələbə ilə qayıdıb.

İsgəndər: –Bizi bu sahədə ruhlandıran 3 nəfərə –Sakit Məmmədova, Natiq Səfərova, Andrey Kulagina, “Jurnalistikadan incəsənətə” adlı ilk sərgimizi aprel ayında təşkil edən Mətbuat Şurasına təşəkkürlərimiz var. Xüsusilə qeyd etməliyəm ki, Heydər Əliyev Fondunun mədəniyyətə, musiqiyə, sənətkarlığa göstərdiyi doğma münasibət olmasaydı, indi kim bilir, muğam harada idi, sənətə diqqət nə vəziyyətdə idi? Dövlət tərəfindən yaradılan mühit bizə imkan verdi ki, özümüzü təsdiqləyək.

Lalə xanım İspaniyada olanda orada yaşayan İraq mənşəli sənətkar Rəhim Cəbbar ona deyib ki, siz xoşbəxt sənətkarlarsınız ki, öz Vətəninizdə yaşayıb-yarada bilərsiniz. Biz bunun üçün dövlət başçımıza minnətdarıq. Əl-Cəzirənin baş direktoru da bizə göndərdiyi məktubda yazıb ki, sizin işlərinizə heyran olmuşuq.

Sevinirik ki, Qətərdə, Türkiyədə, İspaniyada bizi sərgilərlə gözləyirlər. Lazımı qədər əsər hazır olanda bu sərgilər baş tutacaq. Biz orada biləcəyik ki, maraq və sifarişlər nəyə və hansı naxışlardır.

Zərifə BƏŞİRQIZI, Elşən AĞALAR (foto), “Xalq qəzeti”